

ἐπιχειρήματος αὐτοῦ, προεκάλεσε καθ' ἑαυτῆς ἔτι μᾶλλον ἐπικίνδυνον πολέμιον. Ἄλλα ταῦτα δὲν ἦσαν αἱ μόναι ἀφορμαὶ τῆς προσεχοῦς αὐτῆς ἀνατροπῆς. Ναὶ μὲν περὶ τὸ 400 ἔτος ἡ ἡγεμονία αὐτῆ ἐφαίνετο σφύζουσα ἔτι σχεδὸν ἀκεραία τὴν δύναμιν αὐτῆς. Ἄπασαι αἱ νῆσοι καὶ πλεῖστα παραλία τοῦ Αἰγαίου ἐτέλουν φόρον εἰς αὐτὴν καὶ κατεῖχοντο ὑπὸ φρουρῶν καὶ ἀρμοστῶν. Ἀρμοστής λακεδαιμόνιος κατεῖχεν ὁμοίως τὴν περὶ Τραχίνα παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον Ἡράκλειαν κρατῶν εἰς εὐπείθειαν, διὰ τῆς περὶ αὐτὸν φρουρᾶς, ἅπαντα τὰ μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Βοιωτίας ἔθνη. Καὶ ἔτι βορειότερον, ἐν Φαρσάλιοις, ἤδρευεν ἀρμοστής, συνέχων τοὺς Θεσσαλοὺς. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἡ Σπάρτη ἐπολιτεύετο κυριαρχικώτερον παρὰ ποτε, διότι ἐνταῦθα, ἔξαιρέσει μόνον τοῦ Ἄργους, τὸ ὅποιον διετέλει, ὡς ἄλλοτε, οὐδέτερον, πᾶσαι αἱ ἄλλαι πόλεις ὑπήκουον ἀπροφυσίστως εἰς αὐτὴν. Ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐπέβαλε τὴν θέλησίν της, ὡς ἀπόλυτός τις δέσποινα, εἰς τοὺς Ἡλείους. Οἱ Ἡλείοι ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου εἶχον πολλάκις ἀντιπολιτευθῆ εἰς τὴν Σπάρτην ἤδη δὲ αὐτῆ, ἵνα τιμωρήσῃ αὐτοὺς, ἀπήτησεν ἅμα μὲν νὰ πληρώσωσι τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτοῖς μερίδα τῆς δαπάνης τοῦ κατὰ τῶν Ἀθηναίων πολέμου, ἧς καθυστέρουν τὴν καταβολήν, ἅμα δὲ νὰ ἀφήσωσιν αὐτονόμους τὰς περιοίκους αὐτῶν πόλεις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἡλείοι ἀπεποιήθησαν νὰ ὑπακούσωσιν, ὁ βασιλεὺς Ἄγις, ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἀνηλεῶς αὐτὴν δηρώσας ἐπὶ μακρόν, κατηγάκασεν αὐτοὺς νὰ καθαιρέσωσι τὰ τείχη, νὰ παραδώσωσι τὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ νὰ παραιτηθῶσι πάσης κυριαρχικῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τῶν τριφυλιακῶν πόλεων. Ὁφελουμένη δὲ ἐκ τοῦ θριαμβικοῦ τούτου ἀξιώματος, ὕπερ ἐκτέησατο κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ἡ Σπάρτη ἐβίασε τότε καὶ τοὺς περιλιπομένους τῶν ἀρχαίων αὐτῆς πολεμίων, τῶν Μεσσηνίων, οἵτινες διὰ τῆς τῶν Ἀθηναίων προστασίας εἶχον ἄλλοτε εὐρεῖ ἄσυλον εἰς Ναύπακτον καὶ εἰς Κεφαλληνίαν, νὰ ἀπέλθωσιν ἀπὸ τῶν γειτόνων τούτων τῆς χερσονήσου χωρῶν καὶ νὰ καταφύγωσιν οἱ μὲν εἰς Σικελίαν οἱ δὲ εἰς Κυρήνην.

Νομίσματα τῆς Ἡλίδος

(Κεφαλὴ Ἡρας καὶ αἰετός)

(*Αετὸς κρατῶν λαγῶν. Νίκη κρατοῦσα στέφανον καὶ καθήμενὴ ἐπὶ τάφου)

(Ζεὺς καὶ ἵππος)

(*Αετὸς συλλαμβάνων λαγῶν, κεραυνός)

Ἄλλ' ἐνῶ ἑξωτερικῶς ἐφαίνετο παντοδύναμος ἡ Σπάρτη κατεβιβρώσκειτο ἑσωτερικῶς ὑπὸ σκώληκος, ὅστις ἔμελλεν ἐπὶ τέλους νὰ μαράνη καὶ νὰ φθείρῃ τὸ ἄλλοτε τοσοῦτον ἰσχυρὸν ἐκεῖνο σῶμα. Ἡ μεγάλη ἡγεμονία ἦν κατεσκευάσεν ἥτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς πολιτεύμα. Ἴνα κατανοήσωμεν τοῦτο, ἀρκεῖ ν' ἀντιπαραβάλωμεν τὴν κατάστασιν τῆς πόλεως ταύτης ἐν ἀρχῇ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου πρὸς τὴν μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου τούτου κατάστασιν. Κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν δύο τούτων ἐποχῶν ἡ Σπάρτη οὐδένα εἶχεν ὑποτελῆ φόρου ὑπήκουον καὶ οὔτε τακτικούς ὑπὸ τῶν πολιτῶν αὐτῆς πληρωτέους φόρους, ἐνῶ κατὰ τὴν δευτέραν ὄχι μόνον ὁ Λύσανδρος πα-

